

Jóna Valgerður Kristjánsdóttir

VORPING 1994.

FJÄRLAGANEFND:

Starfið þar er hefðbunfið frá ári til árs. Vinnan byrjar um miðjan september með viðtöllum við sveitarstjórnir, hagsmunasamtök, félagasamtök, einstaklinga. Einnig koma fulltrúar ráðuneytanna og gera grein fyrir sinum kafla í fjárlagafrumvarpinu.

Í meðförum nefndarinnar verða nokkrar breytingar og flestar til hækunar. Erfiðast er að það er ekki fyrr en í lok vinnunar jafnvel nokkrum dögum fyrir jól sem tekjuhlíðin liggur fyrir. Þá koma skattafrumvörp ríkisstjórnarinnar, ýmsar breytingar eiga að taka gildi um áramót sem okkur finnst fjarstæða að gera með svo stuttum fyrirvara. Helst ættu skattabreytingar að hafa árs aðlögunartíma áður en þær taka gildi. Oft hefur það líka sýnt sig að þær breytingar sem gerðar eru með svo stuttum fyrirvara ganga hreinlega ekki upp. Helstu breytingar á síðasta ári voru að gisting er nú með 14% vsk., og matarskatturinn var lækkaður í 14%. Staðgreiðsla skatta var hækkuð um 0,5% milli ára. Nú er skattprósenta því 41,84% á einstaklingum og hefur því hækkað um rúm 2 prósentustig á kjörtimabilinu. (Árið 1991 var hún 39,79%). Sífellit hefur verið dregið úr skattlagningu fyrirtækja.

Hallinn á fjárlögum á kjörtimabilinu er orðinn um 20 milljarðar króna eða 1/5 hluti af fjárlögum ársins.

SAMGÖNGUNEFND:

Þar voru samþykkt ný hafnalög sem mikill ágreiningur var um, sérstaklega vegna þess að nú geta hafnir verið hluthafar í fyrirtækjum sem tengjast rekstri þeirra. Einnig var kostnaðarskiptingu mili ríkis og hafnasjóða breytt þannig að nú greiðir ríkið meira fyrir ytri hafnir en minna fyrir innri hafnarmannvirki. Ýmsir styrkir voru afnumdir sem hafa komið smærri höfnunum til góða. (alltaf verið að kynda undir þá sterkari). Ný vegalög voru samþykkt sem samstaða var um í nefndinni. Þar breytist skilgreining vega nokkuð. Þar er þó eftir að fjalla um girðingarmál, þar sem stefnir í að herða reglur um lausagöngu búfjár og gera sveitarfélöginn ábyrgari. Einnig er ákvæði um að hægt er að fela sveitarfélögnum að sjá um ákveðna vegarkafla. (færa meira vald til sveitarfélaga) Hins vegar verður ný vegaáætlun síðan lögð fram í haust og þá kemur að skiptingu fjármagnssins, en vegaáætlun er samþykkt til 4 ára í senn en endurskoðuð á 2ja ára freti. Flugmálaáætlun var samþykkt á þessu þingi til 4 ára og verður endurskoðuð eftir 2 ár. Síðan voru nokkur mál sem tengdust samningnum um EES eins og í ferðamálum. Samgöngunefnd mun fara um Austurland í júlí og skoða hugsanlega tengingu milli landshluta og framtíðarvegalagningu á fjallvegum.

SAMSTARFSNEFND ALÞINGIS OG ÞJÓÐKIRKJUNNAR:

Einnig sit ég í samstarfsnefnd kirkju og Alþingis sem heldur 2 fundi á ári, mest til kynningar á málum.

VEST-NORRÆNA ÞINGMANNARÁÐIÐ:

þá er ég fulltrúi Kvennalistans í Vest-norræna þingmannaráðinu sem er samstarf þingmanna á íslandi, Grænlandi og í Færejum. Þar er haldinn einn fundur á ári til skiptis í löndunum þremur. Ýmis sameiginleg hagsmunamál rædd, reynt að efla samskipti landanna á sem flestum svíðum og miðla reynslu. Þar hef ég lagt fram tillögu um gérð fræðsluefnis fyrir skóla um löndin 3 á tungumáli hvers um sig. Einnig um eflingu nemendaskipta, um að fylgja eftir samþykktum Kvennaþingsins á Egilsstöðum o.fl.

FRUMVARP TIL LAGA UM BREYTINGU Á LÖGUM UM STJÓRN FISKVEIÐA

- ÁLIT ÁHEYRNARFULLTRÚA KVENNALISTANS Í SJÁVARÚTVEGSNEFND

Stefna Kvennalistans um að koma á byggðakvóta hefur sjaldan verið brýnni en í þeirri upplausn sem nú ríkir í umræðunni um stjórn fiskveiða. Núverandi kvótakerfi hefur reynst meingallað og nauðsynlegt að gera á því grundvallarbreytingar.

Miklar deilur hafa staðið um hina lögbundnu en síðbúnu endurskoðun á lögum um stjórn fiskveiða. Sú endurskoðun fór fram án samráðs við stjórnarandstöðu, hagsmunaaðila og sjávarútvegsnefnd og þar með í trássi við lög. Nýjustu breytingartillögur ríkisstjórmarinna hafa hellt olíu á eldinn. Deilan nú snýst ekki síst um það hvort hagsmunir fiskvinnslunnar hafi verið fyrir borð bornir og þá ekki síst atvinnuhagsmunir fiskvinnslufólks. Fjöldi verkalýðsfélaga, fulltrúar fiskvinnslu og einstakra byggðarлага hafa vakið athygli á því að ekki megi leysa kjaramál sjómanna á kostnað fiskvinnslufólks. Fiskvinnslukonur hafa fram til þessa ekki verið sterkur þrýstihópur. Það er því ánægjulegt að heyra þær nú eiga svo marga málsvara og vonandi að framhald verði á því.

Tvær leiðir hafa einkum verið ræddar til að tryggja hagsmuni fiskvinnslunnar. Annars vegar að hafa framsal fiskveiðiheimilda tiltölulega frjálst og hins vegar að taka upp byggðakvóta eða fiskvinnslukvóta. Ljóst er að ef fyrri leiðin er valin kemur það *ekki* til móts við sjónarmið sjómanna sem látnir hafa verið taka þátt í kvótakaupum útgerða. Viðskipti með kvóta hafa einnig ýmsa aðra ókosti, s.s. byggðaröskun og atvinnuleysi ef veiðiheimildir eru seldar frá byggðalögum. Þar að auki hefur númerandi kvótakerfi hefur ekki leitt til þeirrar hagkvæmni sem menn vonuðust eftir. Hin leiðin, byggðakvóti eða fiskvinnslukvóti kemur til móts við hagsmuni beggja aðila. Unnt er að tryggja hráefni og þar með atvinnu fiskvinnslufólks og jafnframt er hægt að takmarka eða taka fyrir viðskipti með kvóta og þar með þátttöku sjómanna í þeim.

Í fyrirliggjandi frv. um stjórn fiskveiða er gert ráð fyrir að heimila fiskvinnslustöðvum að ráða yfir kvóta (7. gr.) og þar með er stigið skref í áttina að byggðakvóta. Þótt skammt sé gengið í þessari heimild er skrefið þó í rétta átt og því styður Kvennalistinn þessa grein frumvarpsins. En sömu sögu er ekki hægt að segja um flutningsmenn þess, ríkisstjórmarmeirihlutann, sem ætlar nú að fella þetta heimildarákvæði úr frumvarpinu með breytingartillögu.

Það er stefna Kvennalistans að hlúa að smábátaveiðum. Veiðar á smábátum skila meira hráefni til vinnslu en flestar aðrar veiðar, eru visthæfar og kalla ekki á þá gríðarlegu fjárfestingu sem ýmsar aðrar greinar sjávarútvegs hafa farið út í. Kvennalistinn telur einkum nauðsynlegt að taka

tillit til smábáta á aflamarki, sem orðið hafa fyrir gífurlegri kvótaskerðingu, yfirleitt án þess að eiga möguleika á því að útvega sér viðbótarkvóta. Kvennalistinn styður einnig áframhaldandi krókaleyfi.

Kvennalistinn telur óhjákvæmilegt að taka stjórn fiskveiða til endurskoðunar frá grunni og byggja upp réttlátt kerfi sem byggir á byggðakvóta, skynsamlegri nýtingu auðlindarinnar og stórauknum rannsóknum á lífríki hafsins.

Alþingi, 28. 4. 1994,

Anna Ólafsdóttir Björnsson

Störf menntamálanefndar, landbúnaðarnefndar og efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis veturinn 1993-1994 o.fl.

Menntamálanefnd.

Ýmislegt bar til tíðinda í menntamálanefnd Alþingis síðast liðinn veturnar. Ber þar hæst samþykkt laga um Vísindaráð Íslands, en með þeim voru Vísindasjóður og Rannsóknarráð ríkisins sameinuð. Þar með næst betri yfirsýn yfir vísindi og rannsóknir í landinu og vonandi betri nýting fjár. Ný leikskólalög voru samþykkt, en þau fólu aðallega í sér að staða leikskólakennara (fóstra) var styrkt svo og tengslin við sveitarfélög. Þá voru samþykktar breytingar á Þjóðminjalögum sem undirrituð taldi vera unnar í allt of miklum flýti. Tillaga Guðrúnar Halldórsdóttur um námsefni fyrir nýbúa var samþykkt.

Landbúnaðarnefnd.

Í landbúnaðarnefnd geisuðu miklir stormar í kringum breytingar á búvorulögum eins og þið munið eflaust. Breytingarnar voru tilkomnar vegna EES samningsins og væntanlegs GATT-samnings en þær fela í sér að innflutningur landbúnaðarvara verður heimilaður í samræmi við þá alþjóðasamninga sem Ísland er aðili að, en annar innflutningur bannaður samkvæmt sérstökum lista, nema ráðherra heimili annað. Breytingar sem kunna að verða nauðsynlegar vegna GATT-samningsins voru látnar bíða, enda ekki ljóst enn þá hvað um þann samning verður og hvað hann felur endanlega í sér. Alla vega er ljóst að nokkur innflutningur landbúnaðarvara getur hafist (jógúrt o.fl.) og jafnframt að blóma- og grænmetisbændur sem ekki sáu neina vankanta á EES-samningnum meðan hann var til umræðu óttast nú mjög um sinn hag vegna aukins innflutnings og vaxandi samkeppni. Í landbúnaðarnefnd voru einnig fjallað um einkavæðingu Áburðarverksmiðu ríkisins sem ýmis rök mæla með, en m.a. vegna þess hvernig ríkisstjórnin hefur staðið að einkavæðingu (sbr. Síldarverksmiðjur ríkisins), vegna ástandsins í efnahagsmálum og atvinnuleysisins ákváðum við Kvennalistakonur að greiða atkvæði gegn breytingunum. Í landbúnaðarnefnd bíður EES-mál vegna jarðakaupa o.fl. sem er mjög stórt og erfitt mál sem nefndin hefur hreinlega ekki enn þá lagt í að vinna.

Efnahags- og viðskiptanefnd.

Í efnahags- og viðskiptanefnd bar helst til tíðinda miklar deilur um lækkun virðisaukaskatts á matvæli sem samið hafði verið um í kjarasamningum. Undirrituð var mjög ósátt við það hvernig að málum var staðið og jafnframt það að þessi lækkun væri rétt leið til kjarajöfnunar. Aðrar leiðir hefðu verið betri að mínum dómi enda sýndu útreikningar að þeir tekjuhærri í þjóðféluginu fengju meira til sín af heildarupphæðinni en hinir tekjur lægri, þótt þá sem minna hafa muni auðvitað meira um hverja krónu. Kvennalistakonur klofnuðu í málínunum en í minni afstöðu fólst ekki að ekki væri rétt að lækka skatta á matvælum eða öðru. Nefndin hafði mörg EES-mál til umfjöllunar og sést ekki enn fyrir endan á þeim. Stærsta málid fjallar um fjárfestingar erlendra aðila og það hvort opna eigi íslenskan sjávarútveg að einhverju leyti fyrir erlendri fjárfestingu. Málid er svo stórt að ákveðið var að láta það bíða og jafnvel að vinna eitthvað í því í summar. Til meðferðar var einnig einkavæðing Lyfjaverslunar ríkisins. Stjórnarandstaðan gekk til móts við stjórnina og reyndi að milda málid, en við nánari athugun komst ég að þeirri niðurstöðu að það væri ekki hægt að styðja frekari einkavæðingu ríkisstofnana, eins og að málum hefur verið staðið. Lengi tókst að þæfa málid, en það var þó samþykkt að lokum.

Utandagskrárumræður og skýrslur.

Undirrituð stóð fyrir nokkrum utandagskrárumræðum. Í fyrsta lagi var um að ræða skýrslu Ríkisendurskoðunar um Hrafn Gunnlaugsson og hans mál. Í öðru lagi um viðbrögð við fjöldamorðunum í Sarajevo fyrr á þessu ári og nú undir lok þingsins urðu í þrígang umræður um verkfall meinatækna. Þá átti ég frumkvæði að því að biðja um skýrslu um leiðtogafundinn í Vínarborg þar sem einkum var fjallað um mannréttindamál og vaxandi andúð gegn útlendingum í Evrópu.

Evrópuráðið.

Í Íslandsdeild Evrópuráðsins eru 6 þingmenn, 3 aðalfulltrúar og 3 varafulltrúar, en undirrituð er einn varafulltrúanna. Þing Evrópuráðsins er haldið fjórum sinnum á ári í Strassburg en þess á milli eru haldnir nefndarfundir, oftast í París. Evrópuraðið fjallar einkum um mannréttindamál, en einnig flest það sem viðkemur lífi Evrópubúa. Ég á sæti í flóttamannanefnd ráðsins og þeirri nefnd sem fjallar um málefni þeirra Evrópuríkja sem ekki eru aðilar að Evrópuráðinu. Á síðast haustþingi ráðsins flutti ég ræðu þegar verið var að fjalla um jafnrétti kynjanna í álfunni. Í kringum mig sátu nokkrir tyrkneskir þingmenn sem ætluðu alveg að missa andlitið af undrun yfir þessu fyrirbæri - íslenska kvennaflokknum - sem ég sagði frá.

Niðurstaða:

Mikil vinna var í nefndum á þessum vetri en aðeins örfá mál rædd sem snertu konur sérstaklega. Það má þó minna á nokkrar þingsályktunartillögur m.a. um úttekt á orsökum ofbeldis gegn konum, athugun á styttingu vinnutíma o.fl. Munum þó að öll mál eru kvennamál og að það skiptir máli að rödd kvenna heyrist ef þær standa vörð um rétt og hag kvenna!

Kristín Ástgeirs dóttir

Kristín Einarsdóttir

Vorþing Kvennalistans á Selfossi 3.-5. júní 1994

UMHVERFISNEFND

KE hefur verið formaður nefndarinnar á þessu þingi. S.l. haust varð að samkomulagi að hver þingflokkur stjórnarandstöðunnar fengi einn nefndarformann og kom umhverfisnefnd í okkar hlut. Helstu viðfangsefni nefndarinnar voru:

Lög um dýravernd: Fjalla um meðferð og aðbúnað dýra. Eftirlit með framkvæmd dýraverndarlaga á að geta orðið betra en áður var og viðurlög eru hert.

Lög um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum. („Villidýralög“): Skv. lögunum eru villtir fuglar og villt spendýr á Íslandi friðuð, nema minkar, rottur og mys í húsum. Lögin fjalla ekki um hvali og seli, en um þá gilda sérstök lög. Heimilt er að afléttu friðun ef stofnin þolir veiðar, skv. tillögum ráðgjafarnefndar um villt dýr. Gert er ráð fyrir að hefðbundin hlunnindi verði áfram með óbreyttum hætti s.s. eggjataka, fuglaveiðar og fleira. Enn fremur er gert ráð fyrir að heimilt sé að skjóta villt dýr sem valda skaða.

Ýmsir alþjóðasamningar: Varnir gegn mengun sjávar, Ábyrgð vegna tjóns af völdum olíumengunar, Montrealbókun um efni sem valda rýrnun ósonlagsins, Líffæðileg fjölbreytni, Varnir gegn mengun hafsins.

Nefndin flutti tillögu um að Alþingi mótmælti starfsleyfi fyrir THORP-kjarnorkuefnaendurvinnslustöðina í Skotlandi.

IÐNAÐARNEFND

Nefndin fékk engin stór mál til meðferðar frá þinginu. Tók hins vegar upp málefni skipasmíðaiðnaðarins og beitti sér fyrir að tekið yrði á málefnum hans.

FORSÆTISNEFND

Forseti og varافorsetar mynda forsætisnefnd. Nefndin fjallar um starfsáætlun Alþingis og fleira sem varðar störf þingsins.

NORÐURLANDARÁÐ

Sjö íslenskir þingmenn sitja í Norðurlandaráði. Einn Íslendingur situr í hverri nefnd og er KE í umhverfisnefnd. Nefndin fjallar um tillögur sem fluttar eru á þingunum sem haldin eru tvívar á ári. Undanfarin ár hefur mest verið fjallað um Evrópumálin á þingum ráðsins.

SJÁVARÚTVEGSNEFND

Mál málanna í sjávarútvegsnefnd í veturnar var endurskoðun á lögum um stjórn fiskveiða og viðhengið, þróunarsjóðurinn. Frumvörpin voru lögð fram í desember eftir mikil hrossakaup en frekari viðskipti áttu sér stað áður en yfir lauk. Frumvarpið byggðist á tillögum tvihöfða nefndarinnar svokölluðu. Niðurstöður hennar voru að festa ætti kvótakerfið í sessi með óverulegum breytingum og byggja á heildaraflamarki, þ.e. að kvóti sé gefinn út á hverju ári sem takmarki sökn í þá fiskistofna sem eru í hættu vegna ofveiði. Tvihöfða nefndin var eingöngu skipuð stjórnarliðum og hafði mjög takmarkað samráð við hagsmunaaðila og sjávarútvegsnefnd þótt það væri lögboðið. Rétt er að taka fram að endurskoðun á lögunum um stjórn fiskveiða átti að vera lokið nærrí tveimur árum áður en þetta frumvarp loks sá dagsins ljós. Þegar það var loks lagt fram voru í því frávik frá tillögum nefndarinnar. Þau vörðuðu einkum krókaleyfisbáta, en skv. tillögum tvihöfða áttu þeir smábátar sem voru á krókaleyfi að færast yfir á aflamark í haust. Samkvæmt frumvarpinu, eins og það leit út á öllum stigum, halda þeir krókaleyfi með hertum skilyrðum, þ.e. fleiri banndögum.

Ein helsta breytingin frá gildandi lögum var skv. frumvarpinu að leyft yrði að hafa kvóta á fiskvinnsluhúsum í stað þess að binda hann eingöngu við skip. Þarna þóttumst við Kvennalistakonur sjá vísi að byggðakvóta og einnig vísi að fiskvinnslustefnu sem við höfum lýst eftir. Skemmt er frá því að segja að fiskvinnslukvótanum var hent út úr frumvarpinu á lokaspættinum og þótti okkur það heldur súrt í broti. Við mótmæltum þessu og það gerðu einnig fulltrúar fiskvinnslunnar, verkalýðsfélöginn og ýmsum fleirum var lítið skemmt.

Engu virtist mega breyta í þeim lokatexta sem gert var samkomulag um úti í bæ (ekki við fiskvinnslufólk). Inn í niðurstöðuna blandaðist ákveðin lausn á deilum eftir sjómannaverkfallið í janúar. Sjómenn mótmæltu því þá að vera látnir taka þátt í kvótakaupum og því voru sett inn ákvæði sem takmarka framsal aflaheimilda (innan árs) en jafnframt var hætt við að leyfa að binda aflaheimildir við fiskvinnsluhús og var það kynnt sem liður í takmörkunum á framsali.

Með þessum frumvörpum voru flutt tvö fylgifrumvörp, annað til að festa í lög ákveðnar leiðir í samskiptum sjómanna og útgerðarmanna og hitt til að hleypa á skipaskrá nokkrum öldruðum og kvótalausum skipum sem gerð verða út á ýmsar smuguveiðar.

Þróunarsjóðsfrumvarpið: Þróunarsjóði er ætlað að taka við úreldingu á fiskiskipum og um leið er úreldingarprósenta hækkuð, - þ.e. að menn fá meira en fyrr fyrir að úrellda skip. Það er nýnæmi að úrellda má fiskvinnslustöðvar samkvæmt lögunum. Sjóðurinn yfirtekur skuldir Atvinnutryggingasjóðs og Hlutafjársjóðs og ekki verður annað séð en að þar með verði hann gjaldþrota á öðru ári þrátt fyrir að tekið verði 4 milljarða lán til sjóðsins sem endurgreiða á með veiðileyfagjaldi frá og með árinu 1995. Flestir eru sammála um að úreldingin verði að vera háttar þannig að gagn sé að og hægt sé að minnka flotann. Þess vegna eru gild rök fyrir hækjun úreldingarprósentunnar. Úrelding fiskvinnsluhúsa er út af fyrir sig athyglisverð hugmynd eftir að lappað var uppá hana eftir fyrstu hugmyndir (sem voru óraunmsæjar). Hins vegar verður ekki séð að sjóðurinn hafi efni að úrellda nándar nærrí eins og honum er ætlað. Hann hefur einnig fleiri verðug hlutverk s.s. að taka þátt í þróunarverkefnum í sjávarútvegi. Það er nokkuð víst að hann stendur ekki undir þessum verkefnum með þeim skuldum sem hann á að yfirtaka og þeirri úreldingu sem hann á að fjármagna.

Veiðileyfagjaldið hefur einnig verið gagnrýnt enda er sjávarútvegurinn ekki aflögfar eins og nú árar og við höfum yfirleitt stutt frekar að skattleggja með beinum sköttum þá sem eiga eitthvað til skiptanna en ekki fallit fyrirtæki.

Meðal annarra mála sem afgreidd voru úr sjávarútvegsnefnd (með ágreiningi) má nefna: Lög um verðjöfnunarsjóð, sem naumlega var afstýrt að lagður yrði endanlega niður og lög um meðferð og eftirlit sjávarafurða (aukin gjaldtaka Fiskistofu og slökun á reglum um flokkun afla).

ALLSHERJARNEFND

Allsherjamefnd afgreiddi mörg mál í vetur eins og endranær. Meðal mikilvægra mála sem afgreidd voru var frumvarp um umboðsmann barna, um Hæstarétt Íslands, um samfélagsþjónustu og lögfesting mannréttindasáttmála Evrópu.

Umboðsmaður barna hefur lengi verið til umræðu og nú hefur loks verið ákveðið að setja þetta embætti á laggimarr. Umboðsmaðurinn á að gæta hagsmunu barna og vera opinber talsmaður þeirra en ekki að fjalla um málefni einstakra barna, t.d. í barnaverndarmálum. Þetta merkir að hann getur tekið upp mál sem varða starfshætti barnaverndanefnnda en ekki skipt sér að því hvort litla Gunna eða litli Jón eiga að halda börnunum eða ekki. Starf umboðsmanns barna mun áreiðanlega mótað miðjög af þeirri manneskjú sem því mun gegna. Meðal þess sem umboðsmaður barna í Noregi hefur skipt sér að með góðum árangri er skipulagsmál, þ.e. að öryggi barna sé virt við skipulag og hagsmunu þeirra gætt, ofbeldi í myndmiðlum og kynferðisleg misnotkun á bönum.

Breytingar á lögum um Hæstarétt miðuðu að því að stytta þann tíma sem nú tekur að reka mál fyrir hæstarétti. Það er gert með því að fjölga dómurum um einn, verkaskipta dómnum meira en áður var gert og fækka nokkuð þeim málum sem sjálfkrafa er leyft að áfrýja til hæstaréttar. Varðandi seinasta atriðið þá vildu ýmsir, m.a. forseti hæstaréttar að gengið yrði lengra í þá átt en við fórum ákveðnn milliveg. Þetta merkir að nú þarf að fá sérstaklega leyfi til að áfrýja málum ef þau varða lægri sekt en 300 þúsund krónur.

Lög um samfélagsþjónustu fela það í sér að nú má láta menn sem fá vægstu fangelsisdómana vinna (utan vinnutíma) störf í þágu samfélagsins í stað þess að stinga þeim inn. Ljóst er að sparlega verður farið með þessa heimild og lögin gilda aðeins til reynslu í tvö ár til að byrja með.

Mannréttindasáttmáli Evrópu var samþykktur með því að festa texta hans í lög og að flestra mati er það merkilegur áfangi út af fyrir sig en skömm að því að ekki skuli hafa tekist að ná samstöðu um mannréttindakafla í stjórmarskrána íslensku tímanlega fyrir 17. júní eins og til stóð.

UTANRÍKISMÁLANEFND

Utanríkismálanefnd eyddi mestum tíma í vetur í viðbótpakkann við EES sem er prentaður í sex stórum bindum (yfir 500 síður hvert). Efnislega er þetta aðeins viðbót við það sem þegar var búið að lögfesta af EES. Prátt fyrir að miklum tíma hafi verið eytt í þessa yfirferð og margir sérfræðingar hafi verið til kvaddir þá kom mjög glöggt í ljós að við höfum hvorki mannskap né sérfræðiþekkingu til að fylgjast að gagni með öllum þeim lögum og reglugerðum sem verið er að vinna að og koma í gildi innan EES. Oft varð fátt um svör þegar við spurðum nánar um einstök atriði sem talin voru upp í þessum gerðum. Settar eru reglur um nánast allt smátt og stórl. Sumt sé ég tilgang í eins og að samræma staðla, sem hlýtur að vera nyttsamlegt, en annað virðist aðallega ala á pappírsaustri, s.s. ótrúlega smámunasöm skýrslugerð um aukefni í mat. Ég vildi frekar sjá að reglurnar um aukefni í mat væru metnaðarfyllri, því nú megum við ekki banna innflutning á nokkrum þeirra efna, t.d. litarefna, sem fram til þessa hafa þótt varasöm. En skýrsluhaldið verður í lagi þótt reglumar séu það ekki.

Meðal annarra mála má nefna aðild Íslands að Svalbarðasáttmálanum sem vetiir okkur út af fyrir sig engin réttindi að svæðinu en styrkir stöðu okkar til að eiga aðild að þeim samningum sem kunna að verða gerðir í framtíðinni. Einnig samþykktum við fyrir okkar leyti reglur um alþjóðadómstól sem mun fjalla um stríðsglæpi í Júgóslavíu.

Anna Ólafsdóttir Björnsson

Situr í allsherjarnefnd og utanríkismálanefnd og er áheymarfullrúi í sjávarútvegsnefnd. Áheymarfullrúi hjá Íslandsdeildum Alþjóða þingmannasambandsins og RÖSE.

Jóna Valgerður Kristjánsdóttir

VORPING 1994.

FJÄRLAGANEFND:

Starfið þar er hefðbunfið frá ári til árs. Vinnan byrjar um miðjan september með viðtöllum við sveitarstjórnir, hagsmunasamtök, félagasamtök, einstaklinga. Einnig koma fulltrúar ráðuneyttanna og gera grein fyrir sínum kafla í fjárlagafrumvarpinu.

Í meðförum nefndarinnar verða nokkrar breytingar og flestar til hækunar. Erfiðast er að það er ekki fyrr en í lok vinnunar jafnvel nokkrum dögum fyrir jól sem tekjuhlíðin liggur fyrir. Þá koma skattafrumvörp ríkisstjórnarinnar, ýmsar breytingar eiga að taka gildi um áramót sem okkur finnst fjarstæða að gera með svo stuttum fyrirvara. Helst ættu skattabreytingar að hafa árs aðlögunartíma áður en þær taka gildi. Oft hefur það lika sýnt sig að þær breytingar sem gerðar eru með svo stuttum fyrirvara ganga hreinlega ekki upp. Helstu breytingar á síðasta ári voru að gisting er nú með 14% vsk., og matarskatturinn var lækkaður í 14%. Staðgreiðsla skatta var hækkuð um 0,5% milli ára. Nú er skattprósenta því 41,84% á einstaklingum og hefur því hækkað um rúm 2 prósentustig á kjörtímabilinu. (Árið 1991 var hún 39,79%). Sífellt hefur verið dregið úr skattlagningu fyrirtækja.

Hallinn á fjárlögum á kjörtímabilinu er orðinn um 20 milljarðar króna eða 1/5 hluti af fjárlögum ársins.

SAMGÖNGUNEFND:

Þar voru samþykkt ný hafnalög sem mikill ágreiningur var um, sérstaklega vegna þess að nú geta hafnir verið hluthafar í fyrirtækjum sem tengjast rekstri þeirra. Einnig var kostnaðarskiptingu mili ríkis og hafnasjóða breytt þannig að nú greiðir ríkið meira fyrir ytri hafnir en minna fyrir innri hafnarmannvirki. Ýmsir styrkir voru afnumdir sem hafa komið smærri höfnunum til góða. (alltaf verið að kynda undir þá sterkari). Ný vegalög voru samþykkt sem samstaða var um í nefndinni. Þar breytist skilgreining vega nokkuð. Þar er þó eftir að fjalla um girðingarmál, þar sem stefnir í að herða reglur um lausagöngu búfjár og gera sveitarfélögin ábyrgari. Einnig er ákvæði um að hægt er að fela sveitarfélögunum að sjá um ákveðna vegarkafla. (færa meira vald til sveitarfélaga) Hins vegar verður ný vegaáætlun síðan lögð fram í haust og þá kemur að skiptingu fjármagnssins, en vegaáætlun er samþykkt til 4 ára í senn en endurskoðuð á 2ja ára freti. Flugmálaáætlun var samþykkt á þessu þingi til 4 ára og verður endurskoðuð eftir 2 ár. Síðan voru nokkur mál sem tengdust samningnum um EES eins og í ferðamálum. Samgöngunefnd mun fara um Austurland í júlí og skoða hugsanlega tengingu milli landshluta og framtíðarvegalagningu á fjallvegum.

SAMSTARFSNEFND ALÞINGIS OG ÞJÓÐKIRKJUNNAR:

Einnig sit ég í samstarfsnefnd kirkju og Alþingis sem heldur 2 fundi á ári, mest til kynningar á málum.

VEST-NORRÆNA ÞINGMANNARÁÐIÐ:

Þá er ég fulltrúi Kvennalistans í Vest-norræna þingmannaráðinu sem er samstarf þingmanna á Íslandi, Grænlandi og í Færejum. Þar er haldinn einn fundur á ári til skiptis í löndunum þremur. Ýmis sameiginleg hagsmunamál rædd, reynt að efla samskipti landanna á sem flestum sviðum og miðla reynslu. Þar hef ég lagt fram tillögu um gerð fræðsluefnis fyrir skóla um löndin 3 á tungumáli hvers um sig. Einnig um eflingu nemendaskipta, um að fylgja eftir samþykktum Kvennaþingsins á Egilsstöðum o.fl.